

UNIT X

Lesson 58

పళ్ళేలు తెచ్చుకున్నాను

గోపి : రాజూ! చూడు నేను ఈ పళ్ళేలు, గిన్నెలు, చెంచాలు కొన్నాను. ఎలా ఉన్నాయి?

రాజు : ఈ పళ్ళెం ఎంత?

గోపి : ఇరవైమూడు రూపాయల యాభై పైసలు. ఒక్కొక్క పళ్ళేనికి ఒక్కొక్క చెంచా ఊరికేనే ఇచ్చాడు.

రాజు : ఇన్ని పళ్ళేలు ఏం చేసుకుంటావు? ఎవరి కోసం తెచ్చావు?

I BROUGHT PLATES FOR MYSELF

Raju! Look here, I purchased these plates, pans (bowls/vessels) and spoons. How are they?

What is the cost of this plate?

Twentythree rupees and fifty paise. He (shopkeeper) gave one spoon free for each plate.

What do you do with so many plates? Whom did you buy them for?

Lesson 58

- గోపి : మా కోసమే తెచ్చుకున్నాను; వాడు-
కోటానికి.
- రాజు : ఇన్నింటిని ఒకే సారి వాడారా?
- గోపి : దానిదేముంది? అవసరం వచ్చి-
నప్పుడు వాడతాం. అన్నింటికీ ఇంకా
డబ్బు ఇవ్వలేదు; కొన్నింటికే
ఇచ్చాను.
- రాజు : ఎన్నింటికీ ఇచ్చావు?
- గోపి : నాలుగు పళ్ళెలకు, మూడు గిన్నెలకు
ఇచ్చాను. మిగిలిన వాటికి ఇస్తా-
నన్నాను. ఇంకా మా ఆవిడ వీటిని
చూడలేదు. మిగిలినవి ఆవిడకు
నచ్చితే ఉంచుతాను; నచ్చకపోతే
తిరిగి ఇచ్చేస్తాను.
- రాజు : మళ్ళీ ఇవ్వటం దేనికి? ఉంచుకో.
మీ ఆవిడ లోపల ఏదో పాట పాడు-
తున్నట్లుంది. ఇంకా ఎవరున్నారు
లోపల?
- గోపి : ఎవరూ లేరు. ఒకతే కూర్చుని
పాడుకుంటున్నది. ఆవిడ పాడటం
మొదలుపెట్టింది అంటే ఇంక ఈ
లోకంలో ఉండదు.
- రాజు : చూడు ఎవరో తలుపు కొట్టున్నారు.
- I got them for ourselves. To
use.
- Do you use all of them at a time?
- What is there? We use them
whenever we need them. I
didn't pay for all of them yet.
I paid only for a few.
- How many did you pay for?
- I paid for four plates and three
pans. I said that I would pay
for the rest later. My wife
did not see them yet. If she
likes, I will retain them. If she
doesn't I will return the ones
for which I have not paid.
- Why do you return them at all.
Keep them. It seems your
wife is singing inside (the
house). Who else is there?
- Nobody else is there. She is
singing all by herself. If she
starts singing she will be obli-
vious to the surroundings (she
will not be in our world).
- Look! Somebody is knocking
at the door.

An Intensive Course in Telugu

గోపి : ఎవరూ లేరు. కిటికీ తలుపులు గాలికి కొట్టుకుంటున్నాయి. ఏమిటి నీ వేలికి రక్తం వస్తున్నది?	None is there! The window panes are banging. What is it? Your finger is bleeding.
రాజు : ఇందాక పెన్నిలు చెక్కుతుంటే వేలు కోసుకున్నది. హరీ రవీ మాట్లాడు-కోటంలే దెందుకు?	When I was mending the pencil my finger got cut. Why are Hari and Ravi not talking to each other.
గోపి : వాళ్ళిద్దరూ పోట్లాడుకున్నారు. ఇద్దరికీ కోపం ఎక్కువ. ఒకరినొకరు (ఒకరిని ఒకరు) తిట్టుకుంటారు.	Both of them quarrelled (with each other). Both are short-tempered. They scold each other.

DRILLS

a. Repetition drill

సరళ పాఠం సుశీల కోసం రాసిందా? విమల కోసం రాసిందా?
 ఎవరి కోసం రాయలేదు; తన కోసమే రాసుకున్నది.
 రవి ఈ పని ఎవరి కోసం చేశాడు? తన కోసమే చేసుకున్నాడు.
 వేలు కోసుకున్నది. కిటికీ తలుపులు కొట్టుకుంటున్నాయి.
 వెంకటేశ్వర్లు ఈ సంవత్సరం పెళ్ళి చేసుకోడు; వచ్చే సంవత్సరం చేసుకుంటాడు.
 సుశీల తనలో తాను మాట్లాడుకుంటున్నది. రవి తనలో తాను పాడుకుంటున్నాడు.
 రవి శర్మతో మాట్లాడుతున్నాడు; శర్మ రవితో మాట్లాడుతున్నాడు.
 అంటే వాళ్ళిద్దరూ మాట్లాడుకుంటున్నారు.
 వాళ్ళిద్దరూ ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకుంటున్నారు.
 రమ ఉమను తిడుతున్నది; ఉమ రమను తిడుతున్నది. వాళ్ళిద్దరూ తిట్టుకుంటున్నారు.
 రమా ఉమా ఒకరిని ఒకరు తిట్టుకుంటున్నారు.
 ఇన్ని పుస్తకాలు నువ్వు ఎట్లా చదువుతావు?
 దానిదేముంది? మెల్లగా ఒక్కొక్కటి చదువుతాను.
 బయట వాన ఎక్కువగా ఉందండీ. నాదగ్గర గొడుగు లేదు.
 దానిదేముందండీ? నా గొడుగు తీసుకుపోండి.

b. Substitution drill**Model (i)**

అతను వాటికి డబ్బిస్తాడు.

ఇవి

అతను వీటికి డబ్బిస్తాడు.

అన్ని

ఇన్ని

కొన్ని

ఎన్ని

Model (ii)

సుశీల ఉత్తరం రాసుకున్నది. (చదువు)

సుశీల ఉత్తరం చదువుకున్నది.

1. రమా ఉమా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

(పోట్లాడు)

2. లత తనలో తాను మాట్లాడుకుంటున్నది. (పాడు)

3. రవి పుస్తకం రాసుకున్నాడు. (తే)

3. పిల్లలు కొట్టుకుంటున్నారు. (తిట్టు)

c. Response drill**Model (i)**

సుశీల ఎవరి కోసం పాడుతున్నది?

తనకోసమే పాడుకుంటున్నది.

1. శారద ఎవరి కోసం రాసింది?

2. అతను ఎవరి కోసం చదువుతున్నాడు?

3. విమల ఎవరి కోసం టీ తిస్తుంది?

4. రవి ఎవరి కోసం పూలు కొయ్యాలి?

Model (ii)

రవి పాసయ్యాడు. (చిన్న పరీక్ష)

దానిదేముంది? చిన్న పరీక్షేగా!

1. రవి నడిచి వెళ్ళాడు. (దగ్గర)

2. మీరు నాకు సహాయం చేశారు. (చిన్న పని)

3. రమ కష్టపడుతోంది. (తన కోసం)

4. నా దగ్గర స్కూటరు లేదు. (నడిచి పోవచ్చు)

d. Completion drill

Model (i) కమల రవిని చూస్తున్నది; రవి కమలను చూస్తున్నాడు.

అంటే వాళ్ళిద్దరూ

అంటే వాళ్ళిద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకుంటున్నారు.

1. గిరి హరిని తిడుతున్నాడు. హరి గిరిని తిడుతున్నాడు.

అంటే వాళ్ళిద్దరూ

2. లత రవిని ఏమండీ అని పిలుస్తుంది; రవి లతను ఏమండీ అని పిలుస్తాడు.

అంటే వాళ్ళిద్దరూ

3. సీత గీతతో మాట్లాడుతున్నది; గీత సీతతో మాట్లాడుతున్నది.

అంటే వాళ్ళిద్దరూ

EXERCISES

a. Fill up the blanks with the reflexive forms in present tense for the verbs given in the parentheses.

1. శర్మ ఇప్పుడు ఉత్తరం (రాయి). 4. కమల నా పుస్తకాన్ని (లాగేయి).
2. సరళ బుట్ట (అల్లు). 5. రవి తన ముఖాన్ని అద్దంలో (చూడు).
3. రమ ఇంటినించి పుస్తకాలు (తే).

b. Answer the following questions using reflexive forms of the verb as shown in the model.

Model

- కమల ఏం చేస్తున్నది? (ఉత్తరం-రాయి) 3. వాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారు? (తిట్టు)
కమల ఉత్తరం రాసుకుంటున్నది. 4. మురళి ఏం చేస్తున్నాడు? (పళ్ళు-తే)
1. గిరి ఏం చేస్తున్నాడు? (అద్దంలో-చూడు) 5. పిల్లలు ఏం చేస్తున్నారు? (ఆడు)
 2. మీరు ఏం చేస్తున్నారు? (మాట్లాడు) 6. హరి ఏం చేస్తున్నాడు? (బ్రెడ్డు-కాల్చు)

c. Change the following sentences using the suggested pronoun in the place of the underlined noun phrase as shown in the model.

Model

- ఈ పుస్తకాలకు డబ్బు ఇవ్వలేదు. (ఇవి) 2. కొన్ని ఉత్తరాల మీద అడ్డుపెట్టాడు. (కొన్ని)
వీటికి డబ్బు ఇవ్వలేదు. 3. ఇన్ని పళ్ళనూ నువ్వు తినగలవా? (ఇన్ని)
1. అన్ని కలాలకూ డబ్బు ఇచ్చాను. (అన్ని) 4. ఎన్ని కలాలను గురించి చెప్పాలి? (ఎన్ని)

d. Combine the following.

1. పళ్ళెం + లు =	4. అన్ని + ని =
2. పళ్ళెం + ని =	5. ఇన్ని + కి =
3. పళ్ళెం + కి =	6. కొన్ని + లో =

e. Answer the following questions based on the text of the lesson.

1. గోవి భార్య లోపల ఏం చేస్తున్నది? 3. కొట్టతను చెంచాలు ఎట్లా ఇచ్చాడు?
2. గోవి డబ్బు ఎన్నింటికి ఇచ్చాడు? 4. గోవి పళ్ళేలు, గిన్నెలు ఎవరి కోసం తెచ్చాడు?

VOCABULARY

పళ్ళెం	a plate	తిరిగి ఇవ్వు	to give back; to return (something)
గిన్నె	a pan/bowl/vessel	లోకం	the world
చెంచా	a spoon	రక్తం	blood
ఊరికెనే ₂	free of cost; without any money	చెక్కు	to mend (a pencil); to sculpt
వాడు	to use		
ఉంచు	to keep; to place		

GRAMMAR NOTES

58.1. In this lesson the reflexive base is introduced. It may be noted that all the verbal bases cannot be changed into reflexive bases. One must learn only from usage the bases which can be changed into reflexives. The reflexive base, like any other base, can take all the tense and mood/modal suffixes.

చదువుకో	<i>caduvukō</i>	'to read/study for one's self'
వండుకో	<i>vaMḍukō</i>	'to cook for one's self'
రాసుకో	<i>rāsukō</i>	'to write for one's self'
రాయించుకో	<i>rāyiMcukō</i>	'to get written for one's self'

etc. are the reflexive bases.

58.1.1. -కో *-kō* is added to the past adverbial participle (45.1.) form of the verb to form reflexive base. When -కో *-kō* is added, the past adverbial participle form which is an ఇ *i*-ending one, becomes ఉ *u* ending.

<i>Verbal base</i>	<i>Past adv. participle form</i>	<i>Reflexive base</i>
ఆడు	: ఆడి (45.1.)	ఆడి-కో = ఆడుకో 'to play for self'
<i>āḍu</i>	: <i>āḍi</i>	<i>āḍi-kō = āḍukō</i>
రాయి	: రాసి (45.1.)	రాసి-కో = రాసుకో 'to write for self'
<i>rāyi</i>	: <i>rāsi</i>	<i>rāsi-kō = rāsukō</i>

An Intensive Course in Telugu

చూడు	: చూసి	(45.1.) చూసి-కో = చూసుకో	'to look one's self'
<i>cūḍu</i>	: <i>cūsi</i>	<i>cūsi-kō = cūsukō</i>	
తే	: తెచ్చి	(45.1.) తెచ్చి-కో = తెచ్చుకో	'to bring for self'
<i>tē</i>	: <i>tecci</i>	<i>tecci-kō = teccukō</i>	
మార్పు	: మార్చి	(45.1.) మార్చి-కో = మార్చుకో	'to change for self'
<i>mārcu</i>	: <i>mārci</i>	<i>mārci-kō = mārcukō</i>	
రాయించు	: రాయించి	(45.1.) రాయించి-కో = రాయించుకో	'to get written for self'
<i>rāyiMcu</i>	: <i>rāyiMci</i>	<i>rāyiMci-kō = rāyiMcukō</i>	

58.1.2. It is stated above (in 58.1.1.) that the past adverbial participle form which ends in ఇ *i* becomes ఉ *u* ending when -కో *-kō* is added to it in order to serve as a reflexive base. Accordingly, the trisyllabic bases such as చదువు *caduvu* 'to read/study', and the disyllabic bases ending in consonant such as కలున్ *kalus* 'to meet' change their second vowel back to ఉ *u*. (The initial ఇ *i* of the suffix is responsible for the second vowel ఉ *u* of these bases changing to ఇ *i* (28.6.; 33.3.). When such ఇ *i* changes back to ఉ *u* its effect on the second vowel ఉ *u* is also withdrawn and hence the second vowel ఉ *u* of these bases is retained.)

<i>Verbal base</i>	<i>Past adv. participle form</i>	<i>Reflexive base</i>
చదువు	: చదివి	(45.1.; 28.6.; 2.12.2.)
		చదివి-కో = చదువుకో 'to read/study for self'
<i>caduvu</i>	: <i>cadivi</i>	<i>cadivi-kō = caduvukō</i>
కలున్	: కలిసి	(45.1.; 33.3.)
		కలిసి-కో = కలుసుకో 'to meet for self'
<i>kalus</i>	: <i>kalisi</i>	<i>kalisi-kō = kalusukō</i>
పిలుచు	: పిలిచి	(45.1.; 33.3.)
		పిలిచి-కో = పిలుచుకో 'to call for self'
<i>piluc</i>	: <i>pilici</i>	<i>pilici-kō = pilucukō</i>

58.1.3. The -కొ -*kō* ending bases mentioned in the అను *anu* group of verbs (23.1.) are all reflexive bases. And you have already learnt how these bases (the -కొ -*kō* ending bases) behave before various suffixes.

చదువుకో!	<i>caduvukō!</i>	'Read (for self)! Study!'
చదువుకోండి!	<i>caduvukōMḍi!</i>	'Please read/study!' (3.13.1.)
చదువుకోవాలి.	<i>caduvukōvāli.</i>	'One has to study.' (20.1.1.)
చదువుకున్నాడు.	<i>caduvukunnāḍu.</i>	'He studied.' (28.7.)
చదువుకుంటావు.	<i>caduvukuMṭāvu.</i>	'You will study.' (23.2.)
చదువుకుంటే	<i>caduvukuMṭē</i>	'if somebody study(ies)' (32.2.)
చదువుకోకపోతే	<i>caduvukōkapōtē</i>	'if somebody do(es) not study' (32.3.; 3.13.1.)
చదువుకున్న	<i>caduvukunna</i>	'one who studied'
చదువుకునే	<i>caduvukunē</i>	'one who studies/will study' (41.3.1.)

etc.

58.1.4. The reflexive base is used in the following situations:

- (i) when the action is performed for the benefit of the agent;

రవి అన్నం వండుకుంటున్నాడు. 'Ravi is cooking food (for himself)'
ravi annaM vaMḍukuMṭunnāḍu.

- (ii) when the subject is also the object;

గోపి తనను తాను తిట్టుకుంటున్నాడు. 'Gopi is scolding himself.'
gōpi tananu tānu tiṭṭukuMṭunnāḍu.

- (iii) when the action is voluntarily or involuntarily aimed at the self or any part of the body of the self;

లత కూరలు తరుగుతూ వేలు కోసుకున్నది. 'Lata cut her finger while cutting
lata kūralu tarugutū vēlu kōsukunnadi. the vegetables.'
 తలుపులు గాలికి కొట్టుకుంటున్నాయి. 'The doors are rattling for the wind.'
talupulu gāliki koṭṭukuMṭunnāyi.

An Intensive Course in Telugu

(iv) to express reciprocative action

రవీ గిరీ మాట్లాడుకుంటున్నారు. 'Ravi and Giri are talking (to each other).'

ravī girī māṭṭlāḍukuMṭunnāru.

58.1.5. The -కొ -*kō* ending verbal bases introduced in the earlier lessons, as stated earlier in 58.1.3. are all reflexive bases.

రవీ! ఆ కలం తియ్యి!

ravī! ā kalaM tiyyi!

'Ravi! Remove that pen (from its place)'

లీలా! ఈ పూలు పాపకు పెట్టు!

līlā! ī pūlu pāpaku peṭṭu!

'Leela! Put on these flowers to Papa.'

రవీ! ఆ కలం తీసుకో!

ravī! ā kalaM tīsukō!

'Ravi! Take that pen.'

లీలా! ఈ పూలు పెట్టుకో!

līlā! ī pūlu peṭṭukō!

'Leela! (You) put on these flowers.'

etc.

58.2. The oblique forms of అన్ని *anni* 'that many things/animals' (22.18.), ఇన్ని *inni* 'this many things/animals' (22.18.), ఎన్ని *enni* 'how many things/animals' (4.4.2.) and కొన్ని *konni* 'some things/animals' (4.12.) are అన్నింటి *anniMṭi*, ఇన్నింటి *inniMṭi*, ఎన్నింటి *enniMṭi* and కొన్నింటి *konniMṭi* respectively.

అన్ని *anni* : అన్నింటి-కి *anniMṭi-ki*, 'for that many (things/animals)'

ఇన్ని *inni* : ఇన్నింటి-లో *inniMṭi-lō*, 'in these many (things/animals)'

ఎన్ని *enni* : ఎన్నింటి-తో *enniMṭi-tō*, 'with how many (things/animals)'

కొన్ని *konni* : కొన్నింటి-వల్ల *konniMṭi-valla*, 'due to some (things/animals)'

58.3. The ఎం *eM* ending nouns change their final ఎం *eM* to ఏ *ē* when the plural suffix -లు *-lu* is added to them. The vowel ఏ *ē* thus resulted is pronounced as *ǣ* in these plural nouns.

పళ్ళెం + లు = పళ్ళేలు *paḷḷeM + lu = paḷḷēlu* 'plates'

paḷḷǣlu in pronunciation.

(c.f. అం *aM* ending nouns change their final అం *aM* to ఆ *ā* before the plural suffix -లు *-lu*. See 4.2.)

58.4. The ఎం *eM* ending nouns change their final ఎం *eM* to ఏని *ēni* when followed by the accusative case and dative case suffixes. But the pronunciation of this ఏని *ēni* is ఌ ని *ā ni*.

(c.f. అం *aM* ending nouns change their final అం *aM* to ఆని *āni* before the accusative case or dative case suffixes. See 25.7.)

పళ్ళెం + ని = పళ్ళేని-ని = పళ్ళేన్ని (25.9.) 'plate (dative)'

*paḷḷeM + ni = paḷḷēni-ni = paḷḷēnni **

పళ్ళెం + కి = పళ్ళేని-కి 'to the plate (acc.)'

*paḷḷeM + ki = paḷḷēni-ki **

(**paḷḷānni* and *paḷḷā niki* in pronunciation)

58.5. దానిదేముంది? *dānidēmuMdi?* is an idiomatic way of expressing something like *what is there in it?* This is used by the speaker to counter the issue raised by the listener in a lighter vein.

“ఇన్నింటిని ఒకే సారి వాడారా?”

"Do you use all of them at a time?"

"inniMṭini okē sārī vāḍtārā?"

“దానిదేముంది! అవసరం

"What is there? We use them whenever we need them."

వచ్చినప్పుడు వాడాలి.”

"dānidēmuMdi? avasaraM

vaccinappuḍu vāḍtāM?"

“బయట వాన చాలా ఎక్కువగా ఉందండీ.

"The rain is severe out there, sir!

నా దగ్గర గొడుగు లేదు.”

And I don't have an umbrella."

"bayaṭa vāna cālā ekkuvagā uMdaMḍi!

nā daggara goḍugu lēdu."

“దానిదేముందండీ! నా గొడుగు తీసుకుపోండి.”

"What is there in it! Take my umbrella."

"dānidēmuMdaMḍi! nā goḍugu

tīsukupōMḍi."